

Vatgas n'obtegnan nagin chonv pli

La confederaziun sa basa cun ses scumond sin in test cun ina solia vatga che ha obtegnì ina pirla da THC

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **La confederaziun scumonda davent da l'emprim da mars da pavlar il muvel cun chonv. Ils purs che pavlan lur vatgas cun chonv scurlattan il chau. La nova perscripziun sa basa sin in test dispitaivel.** Davent da l'emprim da mars vala in nov scumond en l'ordinaziun da pavlar: Il scumond da chonv. Quai ha il cussegl federal decidi il schaner. La decisiun sa basa sin in test: Ad ina vatga da latg han ins dà ina pirla 625 milligrams THC. Suenten cuntegniva il latg da la vatga 0,03 milligrams THC sin in kilo latg.

Il stadi di: «Risico!»

«I sa tracta d'in risico per la sanadad», di *Jürg Jordi* da l'Uffizi federal d'agricultura. Perquai stoppian ins scumandar da pavlar chonv a las vatgas. L'anr ha vulì savair da Jordi: Pertge na definescha la confederaziun betg limitas da THC en il chonv da pavel? La risposta da Jordi: «Chonv n'è betg necessari per la producziun da latg.» Perquai dovrian ins era betg definir limitas.

Il pur: «Chonv è sanadaivel per vatgas»

In tut auter parairi dat *Stefan Selinger*, pur a Turbenthal. El è entusiasma dal chonv e punctuescha: «Jau na sun per cas betg in pur da bio. Jau fatsch sulet producziun integrada, cumbinà cun ina buna purziun saun giudizi.» Avant ch'el haja pavlà chonv, sajan sias vatgas adina stadas malsaunas. Il veterinari stuevia vegnir mintg'emna, cunzunt pervi dals

Sa sche la vatga che la confederaziun ha pavlà cun ina pirla da THC veseva ora uschia?

KEYSTONE

ivers. Dapi ch'el haja pavlà chonv sajan ils problems svanids. Il veterinari haja strusch pli cuhegià en uigl.

Ignorar scumond

Il sulet problem ch'el haja gè: Intgins giuvenils hajan engulà il chonv da ses chomp per fimar el. «Ma quest chonv na pon ins betg fimar sco droga. Ins stuess fimar in'entira balla per sentir insatge.»

Ma la pirla che la confederaziun haja dà a la vatga da test cuntegniva ina dosa bler memia auta da THC, di *Selinger*. Questa dosa na haja da far nagut cun il chonv da pavel: «Quai è torturà animals. Uschia insatge na fassess jau mai cun ina vatga.»

Selinger è persuadì: «Mias vatgas na mangiassan nagut che fiss nuschaivel.» Perquai ha *Selinger* en senn da pavlar vinavant chonv – scumond vi u nà. E

tgi che legia endretg l'ordinaziun, constateschia: Per chonv ch'ins plantia sez na valia il scumond gnanca, be per chonv cumprà.

Arsen vegn tolerà

«Quest scumond sa basa sin arguments nunschientifics e va cunter la constituziun», sa vilenta il giurist *Jean-Pierre Egger*. El batta dapi decennis per l'accettazione dal chonv.

Il test che la confederaziun haja fatg saja in scandal, di *Egger*. Scandalus saja cunzunt la comunicaziun. Ins fetschia uschia sco sche 0,03 milligrams THC en in liter latg fissan insatge privlus. Ma nagin ditgia la vardad: I saja p. ex. lubì d'avair ina limita 0,2 milligrams arsen en il sirup d'uffants. Arsen saja il pli ferm tissi, di *Egger*. E THC na saja insumma betg cumpargliabel cun quest tissi.

La risposta dal scienzià

Il test dispitaivel è vegnì fatg dad *Agroscop*, l'institut federal per la persecutaziun d'animals da niz e per la producziun da latg. *Daniel Guidon* dad *Agroscop* è stà responsabel per il test cun la vatga a la quala ins ha dà ina pirla cun 625 milligrams THC.

L'anr ha dumandà l'expert pertge ch'ins na haja betg pavlà la vatga cun chonv natural. La risposta dad *Agroscop*: «L'experiment è vegnì fatg il 1998; da quel temp na devi nagins products da chonv cun in aut cuntegn da THC per pavlar. Perquai han ins duvrà chonv spir ch'ins ha extrahà ord plantas da chonv.»

Pavlar chonv: «Saldo» ed «NZZ am Sonntag»

La gasetta da consumers «Saldo» scriva: «La situaziun sin ils bains purils svizzers è seriosa e n'è prest betg pli da tegnair sut controlla.» «Fin uss dastgava il muvel sa delectar cun chonv cun in bass cuntegn da THC.» In pur menziunescha che sias vatgas na hajan nagins problems pli cun tegnair vadè dapi ch'ellas maglian chonv. «Disfa il stadi uss anc il davos plaschair da las vatgas?» dumonda «Saldo».

«Saldo» fa attent che 40 milligrams plum per kilo pavel sajan dentant lubids en il pavel da las vatgas.

La «NZZ am Sonntag» scriva ch'ins scumondia il chonv sco pavel perquai ch'il cussegl federal fetschia quitads che uffants che baivan latg vegnan aivers. Il schurnalist da la NZZ ha retschertgà da rudent e dumandà *Josef Kamphues* che maina a Hannover l'institut per pavel d'animals. *Kamphues* experimentescha dapi ventg onns chonv. L'experiment cun la vatga svizra na considerescha *Kamphues* betg sco fitg serius. Pli baud hajan ins adina pavlà chonv a chavals e biestga. Il chonv stimuleschia il regl sexual e fetschia pli ruassavel ils animals. Talas constataziuns chattian ins era en cu-deschs ch'ins possia prender serius.